

EURÓPSKY PARLAMENT

2004



2009

Dokument na schôdzu

A6-0442/2008

12.11.2008

SPRÁVA

o vplyve cestovného ruchu v pobrežných regiónoch z hľadiska regionálneho rozvoja
(2008/2132(INI))

Výbor pre regionálny rozvoj

Spravodajkyňa: Jamila Madeira

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	13
STANOVISKO VÝBORU PRE DOPRAVU A CESTOVNÝ RUCH	16
VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE	20

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o vplyve cestovného ruchu v pobrežných regiónoch z hľadiska regionálneho rozvoja (2008/2132(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 z 5. júla 2006 o Európskom fonde regionálneho rozvoja¹,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 z 5. júla 2006 o Európskom zoskupení územnej spolupráce (EZÚS)²,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 294/2008 z 11. marca 2008, ktorým sa zriaďuje Európsky inovačný a technologický inštitút³,
- so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde⁴,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/56/ES zo 17. júna 2008, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti morskej environmentálnej politiky (rámcová smernica o morskej stratégii)⁵,
- so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1982/2006/ES z 18. decembra 2006 o siedmom rámcovom programe Európskeho Spoločenstva v oblasti výskumu, technického rozvoja a demonštračných činností (2007 – 2013)⁶,
- so zreteľom na návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o letiskových poplatkoch, ktorý Komisia predložila 24. januára 2007,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 27. septembra 2000 s názvom Integrované riadenie pobrežných zón: stratégia pre Európu (KOM(2000)0547),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 19. októbra 2007 s názvom Agenda pre trvalo udržateľný a konkurencieschopný európsky cestovný ruch (KOM(2007)0621),
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 17. marca 2006 s názvom Obnovená politika EÚ v oblasti turistického ruchu: Za pevnejšie partnerstvo v rámci európskeho turistického ruchu (KOM(2006)0134) a na uznesenie Európskeho parlamentu z 29. novembra na túto tému⁷,

¹ Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 19.

³ Ú. v. EÚ L 97, 9.4.2008, s. 1.

⁴ Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 25.

⁵ Ú. v. EÚ L 164, 25.6.2008, s. 19.

⁶ Ú. v. EÚ L 412, 30.12.2006, s. 1.

⁷ Prijaté texty, P6_TA(2007)0575.

- so zreteľom na oznámenie Komisie z 10. októbra 2007 s názvom Integrovaná námorná politika Európskej únie (KOM(2007)0575) a na uznesenie Európskeho parlamentu z 20. mája 2008 na túto tému¹,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 23. januára 2008 s názvom 20 20 do roku 2020 – Zmena klímy – príležitosť pre Európu (KOM(2008)0030),
 - so zreteľom na Zelenú knihu Komisie zo 7. júna 2006 s názvom Budúcnosť námornej politiky Únie: Európska vízia pre oceány a moria (KOM(2006)0275),
 - so zreteľom na závery predsedníctva zo zasadnutia Európskej rady v Bruseli zo 14. decembra 2007,
 - so zreteľom na Spoločné trojstranné vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady a Komisie z 20. mája 2008, ktorým sa ustanovuje Európsky námorný deň, ktorý sa má každoročne sláviť 20. mája,
 - so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre regionálny rozvoj a stanovisko Výboru pre dopravu a cestovný ruch (A6-0442/2008),
- A. keďže na území EÚ sa nachádza šesť pobrežných makrozón, t. j. pobrežie Atlantického oceánu, Baltského mora, Čierneho mora, Stredozemného mora, Severného mora a pobrežie najvzdialenejších regiónov, pričom každý z nich má vlastné územné zdroje a vlastnú koncepciu cestovného ruchu,
 - B. keďže značná časť európskeho obyvateľstva sídli na 89 000 km pobrežia kontinentálnej Európy,
 - C. keďže za platnú definíciu pobrežnej zóny sa považuje tá, ktorá sa používa v rámci námornej politiky EÚ a podľa ktorej sa za pobrežnú zónu alebo oblasť považuje územie nachádzajúce sa do 50 km smerom do vnútrozemia kolmo na líniu pobrežia,
 - D. keďže pobrežné regióny majú pre EÚ veľmi veľký význam, lebo sa v nich sústreďuje významná časť hospodárskych činností,
 - E. so zreteľom na definíciu integrovaného riadenia pobrežných oblastí a úlohu, ktorú zohráva cestovný ruch pri uskutočňovaní týchto cieľov,
 - F. keďže pozitívny rozvoj pobrežných regiónov je prospešný nielen pre obyvateľov pobrežných regiónov, ale aj pre všetkých obyvateľov žijúcich v EÚ,
 - G. keďže cestovný ruch, ktorý je obvykle hlavnou aktivitou v týchto regiónoch a má pozitívny vplyv na ich sociálny a hospodársky rozvoj, pokiaľ ide o úroveň zvyšovania HDP a zamestnanosti, môže mať niekedy aj nepriaznivý vplyv na územie, ktorý vyplýva z jeho sezónnosti a využívania pracovnej sily bez kvalifikácie, z nedostatku integrácie pobrežia a vnútrozemia, nedostatočnej diverzifikácie ekonomických aktivít a degradácie

¹ Prijaté texty, P6_TA(2008)0213.

prírodného a kultúrneho dedičstva,

- H. keďže v jednotlivých operačných programoch na roky 2007 až 2013 sa takmer nikde neuvádza osobitná zmienka o pobrežných oblastiach, z čoho vyplýva nedostatok porovnateľných a dôveryhodných sociálno-hospodárskych a finančných údajov o cestovnom ruchu v pobrežných oblastiach,
- I. keďže pri nedostatku porovnateľných a dôveryhodných údajov o cestovnom ruchu v pobrežných oblastiach môže byť nedocenená ekonomická hodnota odvetvia, čo následne vedie k nedoceneniu ekonomickej hodnoty ochrany morského prostredia, a tým aj k nedostatočným investíciám na dosiahnutie tohto cieľa,
- J. keďže z dôvodu nedostatku informácií o finančných prostriedkoch EÚ investovaných do pobrežných oblastí je ťažké číselne vyjadriť skutočný vplyv štrukturálnych fondov na pobrežný cestovný ruch,
- K. keďže cestovný ruch sa prelína s viacerými politikami EÚ, ktoré významne ovplyvňujú schopnosť prispievať k sociálnej a územnej súdržnosti,
- L. keďže z kvalitatívneho hľadiska môžu štrukturálne fondy pomáhať rozvoju pobrežných regiónov prostredníctvom revitalizácie miestnych hospodárstiev, podpory súkromných investícií a podpory trvalo udržateľného cestovného ruchu,
- M. keďže ich vplyv je najviditeľnejší v oblastiach, ako sú malé ostrovy najvzdialenejších regiónov alebo v pobrežných oblastiach, v ktorých je pobrežný cestovný ruch hlavným hospodárskym odvetvím,
- N. keďže pobrežné oblasti výrazne ovplyvňuje ich zemepisná poloha, čo si vyžaduje štruktúrovanú stratégiu, ktorá zohľadní ich osobitné vlastnosti, zásadu subsidiarity a súdržnosť medzi odvetviami v procese rozhodovania,
- O. keďže pobrežné regióny sú okrem iného aj odľahlými regiónmi, ako napríklad malé ostrovy, najvzdialenejšie regióny alebo pobrežné oblasti, ktoré sú úplne odkázané na cestovný ruch, a slabo dostupné mimo hlavnej sezóny, v ktorých je na podporu územnej súdržnosti potrebné zlepšiť infraštruktúru, vytvoriť pravidelné spojenia medzi pobrežím a vnútrozemím a vďaka stratégiám územného marketingu a integrovanému hospodárskemu rozvoju priaznivému pre investície podporovať udržanie hospodárskych činností mimo hlavnej turistickej sezóny,
- P. keďže pobrežné oblasti, ktoré sa stretávajú s rovnakými problémami, nedisponujú osobitnými nástrojmi, ktoré by im umožňovali štruktúrovaný prístup a lepšiu komunikáciu medzi hlavnými činiteľmi, ktorí často pracujú oddelene a izolovane,
- Q. keďže verejné orgány môžu nájsť a realizovať na miestnej a regionálnej úrovni integrované riešenia skutočných problémov len vtedy, ak spolupracujú so súkromným sektorom, pričom zohľadňujú záujmy životného prostredia, ako aj spoločenské záujmy,
- R. keďže vytvorenie nástrojov politiky prispeje k celistvejším a udržateľnejším rozvojovým stratégiám, ktorými sa zlepší konkurencieschopnosť pri zachovaní prírodných

a kultúrnych zdrojov, plnení sociálnych potrieb a presadzovaní modelu zodpovedného cestovného ruchu,

- S. keďže by tieto nástroje mohli zlepšiť kvalitu pracovných miest v týchto oblastiach a pomôcť znížiť sezónnosť spojením rôznych foriem cestovného ruchu a iných námorných a pobrežných činností, čo by umožnilo zladit' ponuku s očakávaniami a náročnými požiadavkami moderného cestovného ruchu, ako aj vytvoriť kvalifikované pracovné miesta,
- T. keďže cieľ Európska územná spolupráca, stanovený v článku 6 nariadenia (ES) č. 1080/2006, môže účinne prispieť k dosiahnutiu uvedených priorít prostredníctvom financovania projektov spolupráce a rozvoja partnerských sietí medzi subjektmi z odvetvia a pobrežnými oblasťami, zdôrazňuje v tejto súvislosti, že je dôležité využiť Európske zoskupenie územnej spolupráce (EZÚS), ustanovené v nariadení (ES) č. 1082/2006, ako nástroj, ktorý umožní vytvoriť stabilnú spoluprácu v oblasti trvalo udržateľného rozvoja pobrežných regiónov, na ktorej sa zúčastnia miestni a sociálni partneri;
1. zdôrazňuje, že cestovný ruch je hlavným faktorom sociálneho a hospodárskeho rozvoja pobrežných regiónov EÚ, ktorý je úzko spojený s cieľmi lisabonskej stratégie; zdôrazňuje tiež, že ciele göteborgskej stratégie by sa mali v aktivitách cestovného ruchu zohľadniť dôslednejšie;
 2. povzbudzuje členské štáty, aby vypracovali na vnútroštátnej a regionálnej úrovni osobitné stratégie a integrované plány s cieľom zmierniť sezónny charakter cestovného ruchu v pobrežných regiónoch a zabezpečiť stabilnejšiu zamestnanosť a lepšiu kvalitu života pre miestne spoločenstvá; zdôrazňuje v tejto súvislosti význam rozšírenia tradične sezónnych podnikov na podniky s celoročnou činnosťou prostredníctvom diverzifikácie produktov a alternatívnych foriem cestovného ruchu (napr. obchodný, kultúrny, zdravotný, športový, poľnohospodársky cestovný ruch a cestovný ruch súvisiaci s morom); poznamenáva, že diverzifikácia produktov a služieb napomôže rast a zamestnanosť a obmedzí environmentálne, hospodárske a sociálne účinky;
 3. zdôrazňuje potrebu ochrany práv pracovníkov tohto odvetvia prostredníctvom podpory kvalitných pracovných miest a kvalifikovaných činností, čo okrem iného znamená prispôbené odborné vzdelávanie, intenzívnejšie využívanie dlhodobých zmluvných vzťahov, spravodlivé a dôstojné odmeňovanie zamestnancov, ako aj zlepšenie pracovných podmienok;
 4. žiada integrovaný prístup k pobrežnému cestovnému ruchu v súlade s politikou EÚ v oblasti súdržnosti, námornou politikou, politikou rybolovu, environmentálnou, dopravnou, energetickou, sociálnou a zdravotnou politikou tak, aby sa vytvoril synergický efekt a zabránilo sa protichodným opatreniam; odporúča Komisii, aby v rámci tejto komplexnej koncepcie prijala takýto integrovaný prístup pre trvalo udržateľný rast pobrežného cestovného ruchu, najmä v spojitosti s námornou politikou EÚ, ako strategický cieľ svojho pracovného programu na roky 2010 – 2015 a v súvislosti s hodnotením finančného rámca na roky 2007 – 2013 v polovici obdobia;
 5. vyzýva členské štáty, aby zaistili plnú účasť regionálnych a miestnych orgánov

zodpovedných za oblasť cestovného ruchu a regionálneho rozvoja v pobrežných oblastiach, ako aj hospodárskych, sociálnych a ekologických partnerov vo všetkých stálych štruktúrach vytvorených v rámci týchto politík a v programoch cezhraničnej spolupráce, do ktorých sú príslušné regióny zapojené ;

6. zdôrazňuje základné prepojenie medzi dobre fungujúcou infraštruktúrou a úspešným turistickým regiónom, a preto vyzýva príslušné orgány, aby vypracovali plány na optimalizáciu miestnej infraštruktúry v prospech cestovného ruchu, ako aj miestnych obyvateľov; v tejto súvislosti dôrazne odporúča, aby pobrežné členské štáty prijali všetky potrebné opatrenia a zabezpečili, aby sa nové projekty na zlepšenie infraštruktúry vrátane ropných elektrární a iných zariadení budovali vždy s použitím najnovších dostupných technológií s cieľom znížiť energetickú spotrebu a emisie uhlíka a zlepšiť energetickú účinnosť prostredníctvom využívania obnoviteľných zdrojov energie;
7. vyzýva Komisiu, členské štáty a regióny, aby podporovali trvalo udržateľné reťazce mobility, ktoré zahŕňujú miestnu hromadnú dopravu, cyklistické chodníky a chodníky pre peších, a to najmä v cezhraničných pobrežných oblastiach, a aby na tento účel podporovali výmenu osvedčených postupov;
8. odporúča Komisii zaujať jednotný a holistický prístup k otázkam pobrežného cestovného ruchu tak v rámci územnej súdržnosti, ako aj v rámci jej stratégie pre integrovanú námornú politiku, konkrétne pre ostrovy, ostrovné členské štáty, najvzdialenejšie regióny a ostatné pobrežné oblasti, a to najmä vzhľadom na vysokú závislosť týchto oblastí od cestovného ruchu;
9. dôrazne nabáda Európsku komisiu a členské štáty, aby zaradili cestovný ruch v pobrežných oblastiach do zoznamu priorít v strategických usmerneniach na ďalšie programovacie obdobie štrukturálnych fondov, ako aj do politík pre pobrežné oblasti EÚ, a aby vymedzili inovatívnu stratégiu, ktorá zahŕnie ponuku pobrežného cestovného ruchu;
10. víta preto zapojenie pobrežných regiónov do programov a projektov INTERREG IV B a C, ktoré sa týkajú nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce v oblasti cestovného ruchu, a vyzýva ich, aby účinne využívali iniciatívy a nástroje EÚ pre pobrežné regióny (ako je stredomorská stratégia, stratégie pre Baltské more a Čiernomorská synergia); dôrazne odporúča, aby Komisia kladla väčší dôraz na pobrežné regióny v nových programoch INTERREG na ďalšie programovacie obdobie;
11. berie na vedomie názor Výboru regiónov, pokiaľ ide o vytvorenie európskeho fondu pre pobrežné oblasti, a vyzýva Komisiu, aby v rámci nasledujúceho finančného rámca preskúmala možnosti lepšej koordinácie všetkých budúcich finančných nástrojov, ktoré pokrývajú opatrenia v pobrežných regiónoch;
12. odporúča vytvorenie piliera vedomostí v rámci integrovaného rozvoja pobrežných oblastí prostredníctvom vytvorenia európskej sektorovej siete pod záštitou Európskeho inovačného a technologického inštitútu podľa nariadenia (ES) č. 294/2008 a siedmeho rámcového programu podľa rozhodnutia č. 1982/2006/ES;
13. odporúča pobrežným členským štátom, aby pri výbere a realizácii projektov týkajúcich sa

pobrežia uplatňovali v programoch integrovaný prístup, prijali medziodvetvový prístup a uprednostňovali vytvorenie verejno-súkromných partnerstiev s cieľom znížiť tlak na príslušné miestne správy;

14. víta priority stanovené Komisiou v oblasti cestovného ruchu v pobrežných oblastiach a námorného cestovného ruchu v rámci Agendy pre trvalo udržateľný a konkurencieschopný európsky cestovný ruch; navrhuje zaradiť na nedávno vytvorený európsky portál turistických destinácií osobitné informácie o pobrežných destináciách a sieťach, najmä o tých, ktoré sú menej známe a menej propagované, aby sa propagovali aj mimo hraníc EÚ, a to aj na regionálnej a miestnej úrovni;
15. v tejto súvislosti žiada Komisiu, aby cestovný ruch v pobrežných oblastiach a vodnú turistiku vyčlenila v roku 2010 do osobitnej témy v rámci pilotného projektu „Výnimočné európske destinácie“;
16. s poľutovaním konštatuje, že nedostatok transparentnosti vo výdavkoch EÚ v pobrežných oblastiach znemožňuje stanoviť výšku investícií a urobiť analýzu vplyvu podporovaných iniciatív v týchto regiónoch; v tomto kontexte víta ustanovenia zelenej knihy o budúcej námornej politike týkajúce sa vytvorenia databázy pre prímorské regióny, ktorá bude obsahovať informácie o príjemcoch finančných prostriedkov zo všetkých fondov Spoločenstva (vrátane štrukturálnych fondov), a vyzýva Komisiu, aby túto prácu bezodkladne uskutočnila; zdôrazňuje význam takejto iniciatívy pre zabezpečenie transparentnosti v tejto oblasti; vyzýva Komisiu, aby použila vhodné nástroje na sprístupnenie týchto údajov na analytické a štatistické účely, a členské štáty vyzýva, aby si splnili povinnosti v súvislosti so zverejňovaním konečných príjemcov, čo pomôže získať celkový obraz o súčasných projektoch;
17. žiada Komisiu, členské štáty a regióny, aby spoločne vypracovali podrobný internetový katalóg projektov financovaných v pobrežných oblastiach a aby tak umožnili regiónom vzájomne čerpať zo svojich skúseností a takisto umožnili akademickej sfére, spoločnostvám žijúcim na pobrežiach a ďalším zainteresovaným stranám, aby identifikovali, šírili a v čo najväčšej miere odovzdávali osvedčené postupy miestnym spoločnostvám; v tejto súvislosti odporúča vytvoriť fórum, na ktorom by sa zúčastnené strany mohli vzájomne kontaktovať a vymieňať si osvedčené postupy, a pracovnú skupinu zástupcov členských štátov, ktorá vypracuje akčné plány pobrežného cestovného ruchu a bude podporovať výmenu skúseností na inštitucionálnej úrovni;
18. žiada Komisiu, aby využila tento katalóg na internete na informovanie občanov o výhodách, ktoré poskytuje EÚ regiónom v pobrežných oblastiach, čo pomôže pozitívnejšie vnímať financovanie zo strany EÚ a vytvoriť lepší obraz o EÚ;
19. vyzýva Komisiu, aby zaistila, že v databáze socioekonomických údajov z pobrežných regiónov EÚ, ktorú vedie EUROSTAT, budú spoľahlivé, homogénne a aktualizované údaje o cestovnom ruchu, pretože tieto údaje sú dôležité na uľahčenie prijímania rozhodnutí vo verejnom sektore a na porovnávanie regiónov a odvetví; odporúča pobrežným členským štátom, aby na svojom území čo najskôr zaviedli používanie satelitného účtu cestovného ruchu;
20. zdôrazňuje, že v pobrežných oblastiach existuje pevné prepojenie medzi životným

prostredím a cestovným ruchom a že politiky pre rozvoj cestovného ruchu by mali obsahovať praktické opatrenia v súlade so všeobecnou politikou ochrany a riadenia životného prostredia; víta preto, že trvalo udržateľný rozvoj je zakotvený v článku 17 nariadenia (ES) č. 1083/2006 (o štrukturálnych fondoch na roky 2007 – 2013) ako jedna z kľúčových zásad, ktorá sa vzťahuje na realizáciu všetkých štrukturálnych intervencií a ktorej uplatňovanie sa musí riadne overiť prostredníctvom primeraného monitorovania; dôrazne odporúča, aby sa podobné ustanovenie vložilo do nariadenia na ďalšie programovacie obdobie; zdôrazňuje významný prínos tohto opatrenia pre rozvoj ekologického cestovného ruchu;

21. pripomína, že pobrežné regióny sú mimoriadne postihnuté dôsledkami zmeny klímy spojenými so stúpaním hladiny mora a piesočnou eróziou, ako aj narastajúcim počtom a intenzitou búrok; preto žiada, aby pobrežné regióny vypracovali plány na predchádzanie rizikám spojeným so zmenou klímy;
22. zdôrazňuje vplyv zmeny klímy na cestovný ruch v pobrežných oblastiach; nalieha preto na Komisiu, aby konzistentne začlenila ciele Spoločenstva týkajúce sa zníženia emisií CO₂ do politiky dopravy a cestovného ruchu a zároveň podporila opatrenia zamerané na ochranu trvalo udržateľného cestovného ruchu pred vplyvmi zmeny klímy;
23. zdôrazňuje v tejto súvislosti význam hodnotenia potenciálu cestovného ruchu prispievať k ochrane a uchovávaniu životného prostredia; poznamenáva, že cestovný ruch by mohol byť jednoduchou cestou k zlepšeniu informovanosti o hodnotách životného prostredia prostredníctvom spoločných akcií vnútroštátnych a regionálnych orgánov na jednej strane a poskytovateľov služieb cestovného ruchu a hotelových manažérov a vedúcich reštaurácií na druhej strane; domnieva sa preto, že pobrežné regióny by mali byť cieľom takéhoto úsilia vzhľadom na ich najmä turistický charakter;
24. zdôrazňuje, že pri rozvoji cestovného ruchu je vždy potrebné zabezpečiť ochranu historických pamiatok a archeologického bohatstva a zachovávanie tradícií a kultúrneho dedičstva vo všeobecnosti, pričom je potrebné podporovať aktívnu účasť miestnych spoločenstiev;
25. žiada, aby sa poskytovali stimuly zvyhodňujúce trvalo udržateľný rozvoj s cieľom chrániť kultúrne a prírodné dedičstvo a sociálnu štruktúru pobrežných regiónov;
26. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že aktívne plnenie v súlade s rámcovou smernicou o morskej stratégii bude podmienkou pre získavanie prostriedkov EÚ na projekty v pobrežných oblastiach, ktoré majú dosah na morské prostredie;
27. žiada Komisiu, aby použila všetky vhodné nástroje hodnotenia na kontrolu uplatňovania tejto zásady v pobrežných oblastiach počas trvania prebiehajúceho programového obdobia, ako aj rozdelenia zodpovednosti medzi rôznymi úrovňami rozhodovania;
28. zdôrazňuje, že nadmerná výstavba fyzickej infraštruktúry vytvára na pobrežné oblasti tlak, ktorý škodí rozvoju cestovného ruchu v pobrežných oblastiach a atraktivnosti týchto oblastí, pričom tieto aspekty by bolo možné podporiť prostredníctvom vysokokvalitných služieb cestovného ruchu, ktoré sú nevyhnutné pre konkurencieschopnosť pobrežných oblastí a podporu kvalitných pracovných miest a kvalifikácií; vyzýva preto pobrežné

oblasti, aby namiesto toho podporovali alternatívne investície ako investície do služieb v oblasti informačných a komunikačných technológií, do miestnych tradičných výrobkov alebo do vysokokvalitného odborného vzdelávania pre pracovníkov cestovného ruchu; žiada tiež, aby sa vypracovali programy vzdelávania s cieľom vytvoriť rezervu kvalifikovaných pracovníkov schopných reagovať na rastúcu zložitosť a rozmanitosť odvetvia cestovného ruchu;

29. žiada členské štáty, aby vytvorili vhodné politiky urbanizmu a územného plánovania zlučiteľné s pobrežnou krajinou;
30. zdôrazňuje, že vysoká kvalita predstavuje hlavnú komparatívnu výhodu európskych produktov cestovného ruchu; vyzýva členské štáty a regionálne a miestne orgány, aby zviditeľnili a zlepšili kvalitu služieb cestovného ruchu vzhľadom na ponúkanú bezpečnosť, kompletnú a modernú infraštruktúru, sociálnu zodpovednosť príslušných podnikov a hospodárske činnosti priaznivé pre životné prostredie;
31. žiada Komisiu, aby do svojej politiky námorných združení zahrnula produktívne služby a odvetvia s významom pre cestovný ruch v pobrežných oblastiach, a umožnila tak vzájomné produktívne pôsobenie tých, ktorí využívajú more ako zdroj na zvýšenie svojej konkurencieschopnosti, trvalej udržateľnosti a ako prínos pre hospodársky rozvoj pobrežia; domnieva sa tiež, že v rámci námorných združení by nemali chýbať zariadenia na poskytovanie zdravotnej a sociálnej starostlivosti, ako aj vzdelávacie, technologické a športové zariadenia, ktoré sú kľúčové pre rozvoj týchto oblastí;
32. zdôrazňuje význam prístupnosti pre rozvoj pobrežných oblastí; vyzýva preto Komisiu, vnútroštátne a regionálne orgány, aby vytvárali možnosti na zabezpečenie optimálneho prepojenia prostredníctvom pozemnej, vzdušnej a vodnej dopravy; opätovne žiada tie isté zainteresované strany, aby vzhľadom na značné znečistenie mora v mnohých regiónoch a prístavných mestách výrazne zvýšili stimuly na zásobovanie lodí v prístavoch z pozemnej siete; vyzýva členské štáty, aby preskúmali možnosť prijatia opatrení, ako je zníženie letiskových poplatkov v súlade s postupom ustanoveným v uvedenom návrhu smernice o letiskových poplatkoch s cieľom zvýšiť atraktivnosť a konkurencieschopnosť pobrežných oblastí; v tejto súvislosti taktiež zdôrazňuje, že je potrebné posilniť dodržiavanie bezpečnostných noriem na letiskách a v leteckej doprave vrátane prípadného odstránenia skladov paliva, ktoré sa nachádzajú v blízkosti letísk;
33. vyzýva členské štáty a regionálne orgány, aby podporovali obnovu prístavov a letísk v pobrežných a ostrovných regiónoch s cieľom zabezpečiť, aby zodpovedali potrebám cestovného ruchu, pričom sa riadne zohľadnia existujúce možnosti v oblasti ochrany životného prostredia a zachovania estetiky a prirodzeného prostredia;
34. zdôrazňuje, že územná súdržnosť je horizontálnou koncepciou, ktorá sa týka celej EÚ a ktorá môže zlepšiť spojenie medzi pobrežím a vnútrozemím prostredníctvom existujúcej doplnkovosti a vzájomného vplyvu pobrežných a vnútrozemských oblastí (napr. spojením aktivít na pobreží s vidieckym a mestským cestovným ruchom, zlepšením dostupnosti cestovného ruchu mimo hlavnú sezónu a podporou a diverzifikáciou miestnych produktov); poznamenáva, že uvedená zelená kniha o budúcej námornej politike sa osobitne zmieňuje o ostrovných regiónoch a uznáva sa, že čelia špecifickým problémom v oblasti rozvoja, ktoré súvisia s ich trvalými prírodnými nevýhodami; zdôrazňuje, že

podobným problémom čelia pobrežné oblasti vo všeobecnosti a vyzýva Komisiu, aby pri uplatňovaní územnej súdržnosti v budúcnosti zohľadnila potrebu prepojiť cestovný ruch v pobrežných oblastiach s integrovaným riadením týchto oblastí a územným plánovaním morského prostredia;

35. rovnako vyzýva regionálne a miestne orgány pobrežných oblastí, aby spolu s partnermi v rámci susedských prímorských a vnútrozemských vzťahov podporovali územné marketingové programy a aby podporovali spravodlivý rozvoj cestovného ruchu a cestovanie v záujme zvýšenia konkurencieschopnosti v oblasti cestovného ruchu bez toho, aby bola ovplyvnená celková konkurencieschopnosť;
36. podporuje účasť pobrežných regiónov na projektoch medziregionálnej spolupráce, napríklad v rámci témy IV iniciatívy s názvom Regióny z hospodársku zmenu, v záujme vytvorenia nových tematických sietí cestovného ruchu v pobrežných oblastiach, rozvíjania už existujúcich sietí a výmeny poznatkov a osvedčených postupov;
37. odporúča príslušným verejným orgánom na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, aby podporovali strategické projekty v oblasti pobrežného cestovného ruchu v rámci svojich programov spolupráce tým, že poskytnú technickú pomoc na podporu projektov, uvoľnia na tieto účely potrebné finančné zdroje a uprednostnia využívanie štrukturálnych fondov na rozvoj trvalo udržateľného a pre životné prostredie priaznivého cestovného ruchu v pobrežných regiónoch v oblasti konvergencie a konkurencieschopnosti a zamestnanosti; v tejto súvislosti by bolo vhodné venovať osobitnú pozornosť činnostiam, ktorých cieľom je rozvoj komunikačných a informačných technológií;
38. vyzýva Komisiu, aby v budúcom roku usporiadala aspoň jedno osobitné podujatie, najlepšie 20. mája, keď si pripomíname Európsky námorný deň, zamerané na cestovný ruch v pobrežných oblastiach, ktoré partnerom umožní nadviazať kontakty, vzájomne komunikovať a vymieňať si osvedčené postupy, napríklad pri uplatňovaní integrovaného modelu riadenia kvality EÚ; v tejto súvislosti vyzýva všetky subjekty, aby predstavili svoje projekty, ktoré sú spojené priamo alebo nepriamo s cestovným ruchom v pobrežných oblastiach a ktoré využívajú prostriedky Spoločenstva;
39. domnieva sa, že podpora cestovného ruchu spojeného s vodnými športami, aj prostredníctvom podpory hospodárskych aktivít súvisiacich s týmto odvetvím, môže prispieť k vytváraniu trvalo udržateľných návykov a skutočného povedomia o ekológii u európskych občanov; vyzýva preto členské štáty, aby podporovali investície s týmto cieľom vo svojich pobrežných oblastiach;
40. vyzýva tiež Komisiu, aby vypracovala praktickú príručku o financovaní projektov v oblasti pobrežného cestovného ruchu EÚ s cieľom usmerniť zainteresované strany pri hľadaní potrebných zdrojov;
41. uznáva značný prínos, ktorý pre rozvoj pobrežných spoločenstiev predstavuje rast cestovného ruchu prostredníctvom výletných lodí, pokiaľ sa zachová rovnováha medzi rizikami a zodpovednosťou, ako aj medzi fixnými nákladmi pozemných investícií a potrebnou prispôbivosťou prevádzkovateľov výletných lodí, a pokiaľ sa v plnej miere zohľadnia záujmy v oblasti životného prostredia;

42. vyzýva Komisiu, aby podporovala pobrežné spoločenstvá, ktoré sa snažia uplatňovať osvedčené postupy a lepšie využívať výnosy predovšetkým z cestovného ruchu v oblasti výletných lodí a vo všeobecnosti aj z cestovného ruchu v pobrežných oblastiach;
43. vyzýva pobrežné regióny, aby zriadili a podporovali regionálne alebo miestne rozvojové agentúry, ktoré by umožnili vytvorenie sietí odborníkov, inštitúcií, znalcov a správ v rámci určitého regiónu, ako aj medzi členskými štátmi, ktoré budú poskytovať poradenstvo a informácie žiadateľom z verejného a súkromného sektora;
44. odporúča pobrežným členským štátom, aby sa snažili o trvalú udržateľnosť projektov spolupráce vo fáze po financovaní, a to nielen z hľadiska financovania, ale aj v zmysle kontinuity spolupráce medzi partnermi a vzájomného prepojenia s odvetviami významnými pre daný región;
45. odporúča pobrežným členským štátom, aby zaistili zvýšenú viditeľnosť vybratých projektov a zjednodušili postupy na získavanie finančných prostriedkov s cieľom získať súkromné zdroje na pobrežný cestovný ruch a umožniť vytvorenie partnerstiev medzi verejnými orgánmi a súkromnými subjektmi, a to najmä MSP; odporúča zdôrazňovať rekreačné výhody vyplývajúce z trvalo udržateľného morského a pobrežného cestovného ruchu a jeho prínos k zdravej faune a flóre (podpora ekologického cestovného ruchu, turistického rybolovu, pozorovania veľrýb atď.); domnieva sa, že tieto ciele by sa mohli propagovať v rámci o Európskeho námorného dňa, ktorý sa slávi každoročne 20. mája;
46. vyzýva environmentálne združenia, zástupcov odvetví súvisiacich s morom, kultúry, vedeckej komunity, občianskych združení a miestnych obyvateľov, aby rozšírili svoju účasť na všetky fázy projektu vrátane monitoringu s cieľom zabezpečiť ich dlhodobú udržateľnosť;
47. a nakoniec vyzýva Komisiu, aby uskutočňovala pravidelné hodnotenia skutočného vplyvu financovania zo strany Spoločenstva na rozvoj pobrežných oblastí s cieľom rozšíriť osvedčené postupy a podporiť partnerské siete pozostávajúce z rôznych zúčastnených subjektov prostredníctvom monitorovacieho centra pre trvalo udržateľný cestovný ruch v pobrežných oblastiach;
48. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov a Výboru regiónov.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Všeobecné súvislosti

Pobrežie má v 27 členských štátoch Európskej únie celkovú dĺžku viac ako 89 000 km. V rámci týchto európskych pobrežných oblastí sa však nachádzajú veľmi odlišné zóny, ako sú na jednej strane veľké mestské centrá a hlavné mestá európskych krajín, konkrétne Lisabon, Atény, Kodaň a Štokholm, a na druhej strane malé ostrovy, ktorých obyvatelia žijú najmä z cestovného ruchu a rybolovu.

Orientácia Európy na more s hlbokými historickými koreňmi a tradíciami v niektorých členských štátoch dnešnej EÚ bola príčinou expanzie Európy do nových krajín, čo prinieslo prosperitu a umožnilo upevniť významnú úlohu pobrežných oblastí vo vývoji pobrežných štátov.

Popri niektorých regiónoch neoddeliteľne spätých s pobrežím, ktoré ich obklopuje, ako sú napríklad najvzdialenejšie regióny, ktoré žijú predovšetkým z cestovného ruchu a z činností spojených s morom, existujú iné, ktorým geografické vlastnosti pobrežia neumožňujú využiť cestovný ruch na ich hospodársky rozvoj alebo predstavuje len malý podiel na HDP.

Podľa niektorých predpovedí bude v roku 2010 žiť v pobrežných oblastiach približne 75 % ľudstva. Táto silná koncentrácia ľudí na pobreží je sama o sebe dostatočným dôkazom naliehavej potreby pragmatického prístupu k hodnoteniu vplyvu cestovného ruchu na pobrežné oblasti, a najmä jeho vplyvu na európske hospodárstvo na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni.

Európska únia a cestovný ruch

Aj keď cestovný ruch v súčasnosti nie je súčasťou právomocí alebo oblastí politiky Európskej únie, v článku 3 Zmluvy o ES sa uvádza, že môže byť predmetom opatrení, čo umožnilo EÚ realizovať niekoľko politík, programov a opatrení v oblasti cestovného ruchu.

Tieto čiastkové a odvetvové kroky Európskej únie sa rýchlo prejavili v niektorých problémoch, ktoré viedli k nedostatku súdržnosti v stratégiách, ktorými sa riadilo uplatňovanie rôznych politík, a k miešaniu programov a foriem pomoci cestovnému ruchu, ktoré si navzájom škodili, keďže im chýbala usmerňujúca a súdržná politická línia na úspešné dosiahnutie navrhovaných cieľov.

Hlavy štátov a vlád sa dohodli na začlenení nového článku do Lisabonskej zmluvy, ktorým sa EÚ, a najmä Európskemu parlamentu, udeľujú širšie právomoci v oblasti politiky cestovného ruchu, čo umožní prípravu nových stratégií a účinné a skutočné využívanie financovania z existujúcich fondov na účely podpory ozajstnej európskej politiky v oblasti cestovného ruchu.

Štrukturálne fondy a cestovný ruch

Keďže Európska únia nemá právomoci v oblasti cestovného ruchu, a tým pádom ani finančné nástroje osobitne zamerané na tento sektor, opatrenia v oblasti cestovného ruchu na úrovni Spoločenstva sa v zásade uskutočňujú prostredníctvom operačných regionálnych programov a sektorových národných programov a sú financované z prostriedkov zo štrukturálnych

fondov a z Kohézneho fondu.

Výbor pre regionálny rozvoj Európskeho parlamentu sa rozhodol povoliť vypracovanie iniciatívnej správy a štúdie o vplyve cestovného ruchu na pobrežné zóny (aspekty regionálneho rozvoja) tak, aby sa uskutočnila analýza skutočného využívania štrukturálnych fondov v odvetví cestovného ruchu v pobrežných oblastiach a konkrétneho dosahu tohto cestovného ruchu na hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť členských štátov.

Podrobná a dôležitá štúdia prezentovaná vo výbore okrem iného preukázala, že spomedzi hlavných problémov cestovného ruchu v pobrežných oblastiach treba zdôrazniť jeho sezónny charakter, potrebu opatrení v záujme trvalo udržateľného rozvoja a diverzifikácie aktivít vo voľnom čase.

Štúdia uznáva, že na cestovný ruch v pobrežných oblastiach bola poskytnutá významná podpora prostredníctvom opatrení v rámci regionálnych operačných programov spolufinancovaných z Európskeho fondu pre regionálny rozvoj (EFRR), napríklad na verejnú infraštruktúru, programy dotácií MSP v odvetví cestovného ruchu, územný marketing a propagačné činnosti.

V štúdiu sa poukazuje aj na problém, ktorý prierezový charakter odvetvia cestovného ruchu predstavuje pre hodnotenie dosahu týchto iniciatív na regionálnej úrovni, pričom sa však valorizuje kvalitatívny dosah, pokiaľ ide o posilnenie inštitucionálnych kapacít. Podľa autorov financovanie zo strany EÚ podnietilo účasť v partnerstvách, aj keď na rôznych úrovniach v rôznych projektoch, a prispelo k zlepšeniu kvality plánovania a koncipovania projektov, ako aj k vývoju vo forme ucelenejšieho prístupu riadenia kvality v pobrežných oblastiach.

Záver

Konzultácie so subjektmi priamo v teréne pôsobiacimi v cestovnom ruchu v pobrežných oblastiach, ktoré slúžili ako základ na vypracovanie tejto iniciatívnej správy, boli veľmi obohacujúce a v zásade viedli k preukázaniu potreby prijať konkrétne opatrenia s cieľom zefektívniť využívanie prostriedkov z existujúcich fondov v odvetví cestovného ruchu v pobrežných oblastiach bez toho, aby boli osobitne potrebné nové nástroje, ale s tým, že je potrebný ucelenejší a súdržnejší prístup v odvetví, ktorým by sa zdynamizovalo využívanie už existujúcich nástrojov na ten istý účel pri uplatnení jednotnej stratégie. Pokiaľ ide o integrovaný a holistický prístup odvetvia cestovného ruchu v pobrežných oblastiach, dosiahol sa konsenzus.

Kľúčovou úlohou je diverzifikácia cestovného ruchu v pobrežných oblastiach, prechod od závislosti od konceptu „more, slnko a piesok“ smerom k rôznorodosti ponuky, a to si vyžaduje podporu. Tým sa dosiahne rozvoj nových segmentov regionálneho hospodárstva na pobreží a zároveň sa budú presadzovať ciele lisabonskej a göteborgskej stratégie, pokiaľ ide o konkurencieschopnosť a rast.

Sektorové politiky, ako je politika rybolovu, námorná politika, dopravná politika, energetická politika, environmentálna politika a kohézna politika alebo tiež nová stratégia európskej poľnohospodárskej politiky, založená viac na kvalitných výrobkoch, ktoré neustále pôsobia na produkty cestovného ruchu v pobrežných oblastiach, by mali v nasledujúcom pracovnom programe Európskej komisie nadobudnúť inovačné rysy a ucelenejšou formou prispievať k rozvoju pobrežného cestovného ruchu, ktorý je tak dôležitý pre európske hospodárstvo. Holistická vízia tejto politiky by mala nadobudnúť reálne črty v najbližšej budúcnosti EÚ, a to

najmä prostredníctvom hodnotenia finančného rámca na roky 2007 – 2013 v polovici obdobia, aby sme mohli zabezpečiť trvalo udržateľný cestovný ruch v pobrežných oblastiach a jeho budúcnosť pre Európsku úniu.

4.11.2008

STANOVISKO VÝBORU PRE DOPRAVU A CESTOVNÝ RUCH

pre Výbor pre rozvoj

k vplyvu cestovného ruchu na pobrežné regióny z hľadiska regionálneho rozvoja
(2008/2132(INI))

Spravodajca výboru požiadaného o stanovisko: Francesco Ferrari

NÁVRHY

Výbor pre dopravu a cestovný ruch vyzýva Výbor pre rozvoj, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- A. keďže väčšina ekonomík členských štátov, v ktorých došlo k významnému rozvoju v pobrežných a ostrovných oblastiach, závisí vo veľkej miere od príjmov z aktivít spojených s morom, ústiami riek alebo deltami, ako je cestovný ruch, rybnárstvo, doprava atď., a vzhľadom na to, že využívanie morského a pobrežného prostredia na rôzne účely spôsobuje čoraz väčší tlak; keďže konkurenčný boj o priestor často spôsobuje konflikty medzi rôznymi činnosťami a záujmami (cestovný ruch, rybnárstvo, služby, poľnohospodárstvo, ochrana ekosystémov), z čoho vyplýva, že je potrebná primeraná územná správa umožňujúca riadiť rôzne činnosti, ktoré priamo alebo nepriamo súvisia s rozvojom pobrežných oblastí,
- B. keďže v regiónoch, v ktorých sa krátke a intenzívne turistické sezóny striedajú s obdobiami hospodárskej nečinnosti, dochádza k výraznému kolísaniu úrovne zamestnanosti v príslušnom odvetví, ako aj v odvetví dopravy, v dôsledku čoho je často ťažké zabezpečiť stabilné poskytovanie služieb primeranej kvality,
- C. keďže cestovný ruch je hybnou silou hospodárskeho rastu, zvyšuje zamestnanosť a podporuje zavádzanie nových komunikačných technológií,
- D. keďže prístup k činnostiam spojeným s cestovným ruchom v pobrežných oblastiach si vyžaduje modernú a efektívnu dopravnú infraštruktúru,
- E. keďže pobrežné regióny majú pre Európsku úniu veľký význam, lebo sa v nich sústreďuje významná časť hospodárskych činností,

1. považuje za potrebné posilňovať politiky, ktoré znižujú sezónne vplyvy a podporujú trvalo udržateľný rozvoj zo sociálneho, ekonomického a environmentálneho hľadiska, diverzifikáciu a inováciu výrobkov aj prostredníctvom tzv. podnikateľského cestovného ruchu, vytváranie stálych pracovných miest, ďalšie vzdelávanie, zvyšovanie odbornej kvalifikácie a diverzifikáciu výrobkov a služieb; považuje za zvlášť potrebné podporovať prostredníctvom štrukturálnych fondov aj budovanie inštitúcií, koordináciu medzi jednotlivými úrovňami správy, posilňovanie kapacít a zásadu partnerstva pri plánovaní a vypracovávaní projektov, ako sú výmenné programy pre turistov-seniorov, zdravotný, pobytový a kongresový cestovný ruch;
2. zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa pri príprave a realizácii projektov budovania infraštruktúry v odvetviach cestovného ruchu a dopravy rešpektovali záujmy ochrany prírody, kultúrneho dedičstva a trvalo udržateľného cestovného ruchu;
3. žiada Komisiu a členské štáty, aby sa viac snažili uspokojiť hlavne očakávania súkromného sektora malých obcí v pobrežných a ostrovných oblastiach tak, že budú presadzovať príklady osvedčených postupov pri plánovaní, vypracovávaní a riadení osobitných projektov a iniciatív, ako aj výmenu informácií o európskych normách a stratégiách v danej oblasti a o európskych fondoch, najmä o fondoch na podporu trvalo udržateľného cestovného ruchu;
4. vyzýva Komisiu, členské štáty a regióny, aby podporovali trvalo udržateľné reťazce mobility v miestnej hromadnej doprave, ako aj cyklistické chodníky a chodníky pre peších, a to najmä v cezhraničných pobrežných regiónoch, a aby na tento účel podporovali výmenu osvedčených postupov;
5. vyzýva členské štáty, ostrovné regióny a pobrežné regióny, aby podporovali prechod od investovania do fyzickej infraštruktúry na opatrenia zamerané na vytváranie priestoru potrebného pre územný marketing a diverzifikáciu výrobkov a služieb, a to prostredníctvom činností, ktoré pretvoria dostupné priestory. Tento cieľ je možné dosiahnuť:
 - zahrnutím iných voľnočasových aktivít spojených s morom do stálej ponuky;
 - integráciou existujúcich dopravných prostriedkov a rôznych turistických aktivít;
 - podporou nehmotného kultúrneho a prírodného dedičstva, napríklad vytvorením tematických trás a okruhov, ktoré umožnia spoznávať regionálne dedičstvo celej oblasti (najmä jej gastronómie);
 - premenou miest a dedín, ktoré plnili v minulosti priemyselnú funkciu, na turistické destinácie, a to podporovaním ich osobitných architektonických a kultúrnych charakteristík;
 - investovaním do poskytovania informácií o význame a prínose projektov;
 - prijatím globálneho prístupu k cestovnému ruchu s cieľom čeliť rastúcej konkurencii lacných mimoeurópskych destinácií a podporovať okrem iného programy prispôbené novým používateľom z Únie, napríklad v rámci cestovného ruchu

zameraného na rodiny alebo seniorov;

- začlenením opatrení na ochranu životného prostredia a opatrení v oblasti námornej bezpečnosti do rozvoja infraštruktúry cestovného ruchu, najmä pokiaľ ide o úsporné a efektívne využívanie zdrojov a správne trvalo udržateľné plánovanie;
 - vypracovaním vzdelávacích a školiacich programov v odvetví cestovného ruchu na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach (poskytovanie služieb, hospodárstvo a správa) s cieľom získať kvalifikovaných pracovníkov;
 - podporou sociálneho cestovného ruchu medzi regiónmi Únie mimo turistickej sezóny, pretože sociálny alebo dostupný cestovný ruch umožňuje osobám so zníženou mobilitou alebo so zdravotným postihnutím cestovať v rámci Únie ako turisti, je účinným nástrojom na zvyšovanie spokojnosti európskych občanov a má hospodársky dosah, lebo vytvára a udržuje zamestnanosť v odvetví cestovného ruchu počas celého roka;
 - analýzou a prípadne podporou opatrení na rozšírenie ponuky služieb v oblasti cestovného ruchu vytvorením osobitných aktivít, ako je kultúrny, športový či kúpeľný cestovný ruch atď.
6. vyzýva členské štáty a regionálne orgány, aby vyvíjali úsilie s cieľom umožniť poskytovanie životaschopnejších a stabilnejších služieb; vyzýva Komisiu, aby preskúmala spôsoby kompenzácie nedostatočného rozvoja ľudských zdrojov, kapitálu a služieb, ktoré sú dôsledkom sezónnej povahy zamestnanosti v odvetví cestovného ruchu v pobrežných regiónoch, ako aj v odvetví dopravy, ktoré s ním súvisí;
 7. žiada členské štáty, aby vytvorili vhodné politiky urbanizmu a územného plánovania zlučiteľné s pobrežnou krajinou;
 8. žiada, aby sa poskytovali stimuly zvýhodňujúce trvalo udržateľný rozvoj s cieľom chrániť kultúrne a prírodné dedičstvo a sociálnu štruktúru pobrežných regiónov;
 9. zdôrazňuje vplyv zmeny klímy na cestovný ruch v pobrežných oblastiach; nalieha preto na Komisiu, aby logicky začlenila ciele Spoločenstva týkajúce sa zníženia emisií CO₂ do politiky dopravy a cestovného ruchu a zároveň podporila opatrenia zamerané na ochranu trvalo udržateľného cestovného ruchu pred vplyvmi zmeny klímy;
 10. vyzýva členské štáty a regionálne orgány, aby podporovali zvyšovanie hodnoty prístavov a letísk v pobrežných a ostrovných regiónoch s cieľom upraviť ich tak, aby zodpovedali potrebám cestovného ruchu, pričom sa riadne zohľadnia existujúce možnosti v oblasti ochrany životného prostredia a zachovania estetiky a prirodzeného prostredia;
 11. opakovane žiada, aby sa prijali stimulačné opatrenia umožňujúce v mnohých pobrežných regiónoch, v ktorých sa nachádzajú prístavy, vykonanie prác s cieľom ich úpravy na prijímanie rekreačných plavidiel a výletných lodí, ako aj prác na zlepšenie životného prostredia, najmä takých, ktoré umožnia čeliť zmene klímy.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	4.11.2008
Výsledok záverečného hlasovania	+: 31 -: 0 0: 1
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Etelka Barsi-Pataky, Michael Cramer, Luis de Grandes Pascual, Arūnas Degutis, Petr Duchoň, Saïd El Khadraoui, Emanuel Jardim Fernandes, Francesco Ferrari, Brigitte Fouré, Georg Jarzembowski, Stanisław Jałowiecki, Dieter-Lebrecht Koch, Sepp Kusstatscher, Jörg Leichtfried, Bogusław Liberadzki, Eva Lichtenberger, Luís Queiró, Reinhard Rack, Ulrike Rodust, Brian Simpson, Dirk Sterckx, Silvia-Adriana Țicău, Yannick Vaugrenard, Armando Veneto, Lars Wohlin, Roberts Zīle
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Philip Bradbourn, Lily Jacobs, Anne E. Jensen, Antonio López-Istúriz White, Vural Öger, Willem Schuth

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	5.11.2008
Výsledok záverečného hlasovania	+: 39 -: 2 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Emmanouil Angelakas, Stavros Arnaoutakis, Rolf Berend, Victor Boștinaru, Wolfgang Bulfon, Antonio De Blasio, Bairbre de Brún, Gerardo Galeote, Iratxe García Pérez, Eugenijus Gentvilas, Monica Giuntini, Ambroise Guellec, Pedro Guerreiro, Gábor Harangozó, Marian Harkin, Mieczysław Edmund Janowski, Gisela Kallenbach, Evgeni Kirilov, Miloš Koterec, Constanze Angela Krehl, Florencio Luque Aguilar, Jamila Madeira, Yiannakis Matsis, Miroslav Mikolášik, James Nicholson, Jan Olbrycht, Maria Petre, Pierre Pribetich, Giovanni Robusti, Elisabeth Schroedter, Grażyna Staniszevska, Kyriacos Triantaphyllides, Lambert van Nistelrooij, Oldřich Vlasák
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Domenico Antonio Basile, Emanuel Jardim Fernandes, Francesco Ferrari, Eleonora Lo Curto, Ramona Nicole Mănescu, Flaviu Călin Rus, Iuliu Winkler